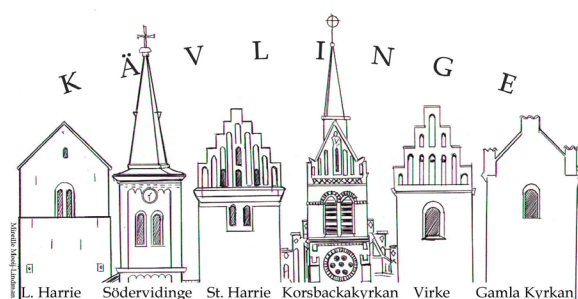

500-ÅRSJUBILEUM

1517 * 31 OKTOBER * 2017

Martin Luther och reformationen

VEM VAR MARTIN LUTHER?

Martin Luther föddes den 10 november 1483 i Eisleben i kurfurstendömet Sachsen. När han dog den 18 februari 1546 hade han utträttat mycket. Redan som ung gick han i kloster och blev munk. Martin Luther ville så gärna vara alldeles perfekt, för det var så han trodde att Gud ville han skulle vara. Men, hela tiden tyckte Luther att han misslyckades.

AVLATSBREVEN

Därför är det inte alls svårt att förstå varför Luther ogillade det nya påfundet som påven och kyrkan, hade kommit med. Det kallades för avlatsbrev och blev en fantastisk inkomstkälla för kyrkan, inte minst för hans egen ärkebiskop, Albrecht av Mainz. Han hade kommit överens med påven i Rom om att de två skulle dela på inkomsterna från avlatsbreven. Ett avlatsbrev var ett dokument som kunde köpas för dyra pengar och som gav köparen syndernas förlåtelse. Både för sådana synder som hade gjorts, och för synder man kunde tänka sig att göra i framtiden. Ett riktigt oskick, tyckte Luther,

Så småningom började han studera teologi och blev med tiden även professor i bibelvetenskap vid universitetet i Wittenberg. När han studerade Bibeln upptäckte Martin Luther att Gud faktiskt inte alls ställde några krav på honom för att han skulle bli räddad och få komma till himlen efter döden. Inga prestationer krävdes av Gud. Det räckte med att tro.

som ansåg att kyrkan stod för något helt annat. Både rika och fattiga skulle kunna få syndernas förlåtelse. Så Martin Luther satte sig att skriva ner sina åsikter i ämnet. Resultatet blev 95 teser, påståenden, som han argumenterade för. Enligt traditionen spikade han upp teserna på porten till slottskyrkan i Wittenberg. Denna port var flitigt använd som anslagstavla åt universitetet.

INTE POPULÄR HOS PÅVEN ....

Ärkebiskopen stod i pengaskuld till påven eftersom han köpt sig rätten att vara biskop i två stift samtidigt.

Med avlatsbrev kunde han betala tillbaka på sin skuld.

För påven var det en välkommen slant, som användes till att finan-

siera bygget av Sankt Peterskyrkan i Rom.

Så när ärkebiskopen skickade Martin Luthers teser till Rom, krävde det säkert inte särskilt lång tid för påven att bestämma sig.

Martin Luther bannlystes och uteslöts ur kyrkan.

När Martin Luther bannlystes, fick han skydd av Fredrik III av Sachsen. Luther fick sitta på borgen Wartburg och kunde där fortsätta sitt arbete med att författa böcker och dokument. På bilden ses hans skrivpulpet, där han satt och skrev en stor del av de flera hundra böcker han hann med under sin livstid. Bland annat översattes Nya testamentet till tyska, ett viktigt led i Luthers arbete med att göra Bibeln tillgänglig för alla och inte bara för de lärda och prästerskapet.

... MEN DÄREMOT HOS FOLKET

Många ville lyssna på Luther och ta del av hans budskap. Tack vare de då nyss uppfunna tryckpressarna kunde han sprida sina skrifter. Dessutom var det många som kom till Wittenberg för att bli präster och som då ville lyssna på Martin Luther.

Konflikten som startades med Luthers teser ledde till en brytning inom den kristna kyrkan.

Trots att det aldrig var Luthers avsikt.

Han ville reformera den, låta den få sin ursprungliga form tillbaka. Brytningen berodde dock inte bara på religiösa frågor. Det handlade om politik.

Med stöd av Luthers lära kunde några makthavare minska påvens inflytande över deras egna landområden. I Sverige kom brytningen med påven i Rom då svenska kyrkan bejakade den augsburgska bekännelsen, som förklarade den evangelisk-lutherska tron.

*Martin Luther syns här avmålad på sin dödsbädd.
Han ligger begravd i Storkyrkan i Wittenberg.
Luther var inte först med att dela den kristna kyrkan.
Redan på 1000-talet delades kyrkan i en katolsk och en
ortodox del.
På Luthers tid kallades de som lämnade den katolska
kyrkan för protestanter. Det var inte bara Luther som
protesterade, även andra teologer gjorde det. De
protestantiska kyrkor som valde att följa Luthers lära
kallas för evangeliskt lutherska och deras medlemmar är
lutheraner.*